

بررسی تغییر روش دلالی در فوتبال در گفت‌وگوی «جوان» با علیرضا اسدی

نیاز دلال‌ها همه چیز را تعریف می‌کند

گفت‌وگو
دلیا حیدری

از این طریق به یک عده واسطه می‌رسید، معنا می‌شد، اما امروز دلالی هم مانند تمام ارکان فوتبال پیشرفت چشمگیری داشته و به‌روز شده است، به طوری که گاه به نظر می‌رسد قوانین هم در خدمت این اتفاق شوم است و بنا به خواست آن و با توجه به نیاز مندی‌های افراد دستخوش تغییرات می‌شود؛ مسئله‌ای که علیرضا اسدی، دبیر کل پیشین فدراسیون فوتبال نیز به نوعی آن را در صحبت‌های خود تأیید کرده و دلیلش را عدم نظارت می‌خواند.

اتفاقات اخیر نشان می‌دهد دلالی، رانت خورای و فساد در فوتبال مانند پیشرفت‌های فنی و به‌روز شدن قوانین این رشته، رشد و تحولی شگرف داشته است.

بحث دلالی یک بحث بزرگ است که در همه جای فوتبال کم و بیش وجود دارد و تنها در روش‌های سنتی و غیرسنتی و آتو کشیده آن با هم فرق دارد، اما در کل به این برمی‌گردد که شما از فوتبال چه می‌خواهید. برنامه و محصول شما چیست. کجا قرار است تولید و عرضه شود. چه استفاده‌ای قرار است از آن بشود. می‌خواهید از آن در راستای برنامه‌های

گزارش
شبوناوروزی

اتفاقات پشت پرده فوتبال ایران به یکی دو مورد ختم نمی‌شود و یک شبه نمی‌توان از واقعیت‌های تلخ موجود سر در آورد. آنها که سال‌هاست از دور و نزدیک دست‌پر آتش دارند و یکی از فعالان این حوزه ورزشی محسوب می‌شوند، خوب برای ارائه به اوضاع از چه قرار است و حساب کار چاق کن‌های همه‌فن حریف‌چطور و چگونه بر می‌شود، البته این شغل نیز همانند سایر مشاغل با گذشت زمان به‌روز شده و در هر فصل شاهد بروز شیوه‌های جدید دلالی هستیم و آنها هر سال شگردهای جدیدشان را برای بریدن گوش فوتبالی‌ها رو می‌کنند. در ادامه به چند مورد از مهم‌ترین آنها اشاره می‌کنیم.

■ ■ ■

جابه‌جا کردن بازیکن اصلی‌ترین منبع در آمد قشر چسبیده به فوتبال است. این عده با سوءاستفاده از سوءمدیریت‌های حاکم بر فوتبال و همچنین خلأهای نظراتی و قضایی، با خیالی راحت و اعتمادبنفسی کامل پروژه‌های مختلفشان را به مرحله اجرا درمی‌آورند. در فوتبال ما اصولاً هیچ بازیکنی نمی‌تواند بدون داشتن دلال یا به اصطلاح مدیر برنامه تیمی برای خود دست و پا کند، به ویژه برای حضور در لیگ برتر و از آن ویژه‌تر پوشیدن پیراهن تیم‌های پر طرفدار و متمول. همه رفت‌وآمدها توسط دلالان کنترل می‌شود و فعالیت در خارج از کنترل آنها نه تنها امکانپذیر نیست بلکه آینده حرفه‌ای بازیکن را تحت تأثیر قرار خواهد داد. در چنین شرایطی فوتبالیستی که اسپورسم‌دار باشد با تکیه بر شهرت دلال خود رقم را هر چه خواهد بالا می‌برد و ضمن مذاکره هم‌زمان با چند تیم مختلف در نهایت به بالاترین پیشنهاد پاسخ مثبت می‌دهد. سایر بازیکنان نیز هر چقدر درصد بیشتری از دستمزدهشان را در اختیار مدیر برنامه قرار دهند به همان اندازه با تیم بهتری قرارداد امضا می‌کنند.

فرهنگی سود برید یا اقتصادی. سودی که ایجاد می‌شود کجا قرار است هزینه شود. برای نیروی انسانی یا تبلیغ آن محصول یا آنکه قرار است در قبال برنامه‌های استراتژیک یک رئیس فدراسیون یاوزیر ورزش یا شاخصه‌های خاص هزینه شود. در واقع هدف شما از آنچه در سر دارید، نحوه و چگونگی دلالی را تعریف می‌کند.

یعنی گاهی دلالی با هدف کسب در آمد است، گاهی برای به کرسی نشاندن یک فرد و گاهی برای گرفت یک رانت و از این قبیل مسائل؟

دقیقاً با قانون، بی‌قانون، اتو کشیده، غیر اتو کشیده، سنتی، مدرن، با رانت دآوری، ناظری و هر چه که فکرش را می‌کنید. پس اول باید بدانیم معنای دلالی چیست؟ افزایش هزینه تولید خدمتی که شما می‌توانید با قیمت تمام‌شده پایین‌تر انجام و ارائه بدهید. این معنای دلالی است، یعنی همان افزایش قیمت تمام‌شده‌ای که هیچ منطق و توجیهی ندارد؛ رقمی که نشان از یک حفره و باگ دارد. حال اگر شما به عنوان رئیس یک فدراسیون یا حتی یک وزیر قابلیت، توانمندی و فهم این قضیه را نداشته باشید که محصولی که تولید می‌کنید برای ارائه به بازار ارگ رانت داشته باشد، قیمت تمام‌شده برای تان گران درمی‌آید، در واقع محصولی را ارائه می‌دهید که کیفیت آن نه جامعه را راضی می‌کند و نه خریدار را. نهایت امر این می‌شود که شما از شاخصه‌هایی

د

اول باید بدانیم معنای دلالی چیست؟ افزایش هز بنه تولید خدمتی که شما می‌توانید با قیمت تمام شده پایین‌تر انجام و ارائه بدهید. این معنای دلالی است، یعنی همان افزایش قیمت تمام‌شده‌ای که هیچ منطق و توجیهی ندارد؛ رقمی که نشان از یک حفره و باگ دارد

تحمیل بازیکنان پکیجی و دریافت درصدهای بالا

دلالان حرف اول و آخر را می‌زنند!

نگاهی به نقش و سهم ایجنت‌ها در گردش مالی فوتبال ایران

افتاد. فکرش را بکنید، بازیکنی که یک یا چند فصل در خارج از ایران بازی کرده است، وقتی هیچ راهی برای تمدید قرارداد یا پیدا کردن تیم جدید خارج از مرزها ندارد، به ناچار به گزینه‌های داخلی فکر می‌کند. در چنین شرایطی دوباره دلالان داخلی دست به کار می‌شوند با این تفاوت که رقم لژیونر برگشت‌خورده به مراتب بالاتر از بازیکنان شاغل در لیگ ایران خواهد بود و به همان نسبت نیز دریافتی دلال بالاتر خواهد رفت، ضمن اینکه دستمزده دلاری یکی از شروط اصلی برخی از همین لژیونرهای سابق است و قطعاً دلال اگر کارش را خوب بلد باشد، مانعی برای اعمال این شروط غیرقانونی در قراردادها وجود ندارد. ■ ■ ■

فوتبال ایران گردش مالی بسیار بالایی دارد اما باید دید سهم دلالان از این گردش مالی چقدر است.

دارد لنگ می‌زند. حال فکرش را بکنید نه یک جای کار که ۱۰ جای کار خراب باشد. آن وقت چه اتفاقی رخ می‌دهد و سهم دلالی‌ها در وقایع تا چه اندازه می‌شود؟

این داستان‌ها را در بزنگاه‌های مهمی چون انتخابات فدراسیون، آغاز رقابت‌های لیگ و حتی پیش از برگزاری مسابقات مهم پیش از هر زمان دیگری می‌توان شاهد بود.

این به همان مقوله‌ای برمی‌گردد که پیشتر اشاره کردیم. اینکه اصلاً شما از فوتبال چه می‌خواهید و پلن و محصول تان چیست؟ کجا قرار است این محصول را تولید و عرضه کنید و چه هدفی از ارائه آن دارید.

گفتید مدیر، مسئول، رئیس یا وزیر باید سر سال گزارش عملکرد بدهد. عدم ارائه این مهم تا چه اندازه با وجود دلالی در فوتبال ارتباط دارد؟

وقتی کسی می‌آید می‌گوید من مدیر تمام ورزشی هستم، من مدیر تمام اقتصادی هستم، من مدیر همه‌فن حریفی هستم و آمده فوتبال را برزیل کنم، باید راجع به شاخصه‌ها صحبت کنند، راجع به برنامه‌های مالی و فنی، اینکه قرار است منابع مالی خود را از کجا آورده و چطور هزینه کنند. باید سر سال هر شش ماه یک بار بباید گزارش کار بدهد که کدام مشکل را حل و فصل کرده، کجای کار ایراد دارد، کجا به بن‌بست و حتی مشکل خورده است. وقتی تیم‌های‌شان حاضر به فروش یا تعویض آنها نمی‌شوند. این اتفاق رخ نمی‌دهد، یعنی یک مشکلی وجود دارد. چرا مدیر نباید راجع به کاری که انجام داده توضیح دهد؟ مگر کاری انجام نداده باشد یا اصولی انجام نداده باشد. اما یاد در فوتبال ایران چه باشگاهی و چه ملی شاهد چنین رخدادی هستیم؟

و این ابهام ایجاد می‌کند، این طور نیست؟ خصوصاً که هیچ مرجعی نیز در این راستا اقدامی انجام نمی‌دهد.

بله این ابهام‌ها وجود دارد و این سؤال را مطرح می‌کند که سازمان اجرایی کجاست. مگر فدراسیون نهادهای نظارتی ندارد؟ ورودی شکایت‌هایی که در نهادهای نظارتی فدراسیون وجود دارد نشان می‌دهد کیفیت ماطی این سال‌ها بهتر شده یا بدتر. کافی است سری به پرونده‌های کمیته‌های انضباطی، اخلاقی و استیناف زده شود. اما مسئله مهم‌ترین این است که با وجود اتفاقات اخیر، چرا نباید هیچ واکنشی از مجمع فدراسیون شاهد باشیم؟ مجمع بالاترین رکن فدراسیون فوتبال است، اما چه کسی مجمع را نظارت می‌کند که اگر محصولی که در طول این سال‌ها تولید کرده، کیفیت ندارد، راهکاری ارائه شود. چرا باید شائبه مهندسی شدن مجمع به وجود آید. فوتبال خودش در ویرترین است اما توضیحات آن در ویرترین نیست، در حالی که همه مسئولان باید پاسخگو باشند و این مجمع است که باید آنها را وادار به پاسخگویی کند اما آیا چنین اتفاقی را شاهد هستیم؟ چرا واکنش مجمع باید به تمام اتفاقات اخیر تنها سکوت باشد؟

نگاه

«دلالی برعکس»

آفت جدید فوتبال

فریدون حسن

این روزها آنقدر حاشیه‌ها و سروصداهای مربوط به انتخابات ریاست فدراسیون فوتبال زیاد است که کمتر کسی متوجه مسائل فنی و اتفاقاتی که در خود مستطیل سبز رخ می‌دهد، می‌شود.

سه هفته از لیگ برتر گذشته و فقط حاشیه و بی‌اخلاقی در آن موج زده است و کسی هم توجهی به آنها ندارد. از مسائل فنی هم که چیزی نگوییم بهتر است. تیم‌های حاضر در لیگ برتر در پایین‌ترین سطح فنی خود نمایش‌های ضعیفی را نشان می‌دهند که هر چند سعی می‌شود با بهانه هفته اول سروته آن جمع شود اما در نهایت هم چیز بیشتری برای ارائه نخواهند داشت. در این میان یک نکته مهم در خصوص فوتبال از دید همه مغفول مانده و آن بازگشت لژیونرهایی است که با سروصدای زیاد رفتند اما حالا در سکوت کامل برمی‌گردند.

فوتبال باشگاهی ایران طی سال‌های قبل لژیونرهای زیادی را به اروپا و کشورهای حاشیه خلیج فارس معرفی کرد، اما با پایان یافتن فصل قبل رقابت‌های فوتبال تنها شاهد لژیونر شدن یک بازیکن بودیم؛ حسین‌زاده از استقلال که او هم مطابق چند سال اخیر سر از شارلوای بلژیک در آورد، با این حال حتی به این فروکش کردن لژیونر شدن فوتبالیست‌ها هم نمی‌توان ایراد وارد کرد. ایراد اصلی اما بازگشت لژیونرها به فوتبال ایران برمی‌گردد؛ آنها که مثلاً هفته‌اند تا در آمدی کسب کنند اما حالا حتی شده به صورت قرضی بازمی‌گردند و باز هم پولی از فوتبال ایران می‌کنند و به جیب باشگاه‌های اروپایی واریز می‌کنند.

این دلالی برعکس در شرایطی رخ می‌دهد که به هیچ عنوان نمی‌توان در نظر گرفت که فدراسیون در جریان نباشد. نکته مهم این است که دلال‌ها تا دیروز سعی‌شان در لژیونر شدن این بازیکنان بوده اما حالا از بازگشت آنها به ایران سود می‌برند، حتی شده به صورت قرضی. به این ماجرا اضافه کنید سطح پایین بازیکنان برگشت‌خورده به لیگ ایران را تا بیشتر از قبل متوجه وخامت اوضاع شوید؛ بازیکنانی که اگر خوب بودند هیچ گاه تیم‌های‌شان حاضر به فروش یا تعویض آنها نمی‌شدند.

دوری از شرایط مسابقه، اضافه وزن، صادر نشدن کارت بازی و مشکلات عدیده بازی در ایران تنها بخشی از این ماجراست اما دلال‌های اطراف فدراسیون فوتبال تنها جیب‌شان را بر می‌کنند و به این مسائل توجه نمی‌کنند؛ از اول هم برای‌شان مهم نبوده که چه سرنوشتی گریبانگیر فوتبال ایران می‌شود، آنها فقط به جیب‌شان فکر می‌کنند.

نزول سطح کیفی رقابت‌های لیگ برتر اصلی‌ترین ضرر این زیاده‌خواهی دلال‌هاست، اما فدراسیون فوتبال بی‌خیال این ضرر فنی تنها نظرًا گر این اتفاق تلخ است تا حتی این شائبه در آذهنان شکل بگیرد که خود فدراسیون هم در این زیاده‌خواهی‌ها دخیل است؛ فدراسیونی که باید به ارتقای سطح فنی فوتبال بیندیشد اما اسیر دلال‌بازی‌ها می‌شود و کوچک‌ترین عکس‌العملی نشان نمی‌دهد تا اوضاع فوتبال روزبه‌روز بدتر از قبل شود.

بازتاب

شرط و شروط فیفا برای واسطه‌ها

ایجنت‌ها هم قانون دارند

اشرف رامین

فوتبال صنعتی بزرگ و سودآور است و ثروتمندان خارجی برای کسب درآمد بیشتر و البته کسب شهرت یا په این عرصه می‌گذارند. در این صنعت حرفه‌ای رو به رشد، واسطه‌ها نقش برنگی را ایفا می‌کنند. ایجنت‌ها یا همان واسطه‌ها در فوتبال جهان در این عرصه کاملاً شناخته‌شده هستند و حتی بزرگ‌ترین فوتبالیست‌های دنیا نیز برای ترانسفر به آنها نیاز دارند. مطرح‌ترین افرادی که بارها به گوش فوتبال‌دوستان خورده مینواریولای ایتالیایی و خورخه مندیز برتالی هستند؛ ایجنت‌هایی که بزرگ‌ترین نقل‌وانتقالات فوتبال را رقم زده‌اند. در حالی که نمی‌توان منکر تأثیر گذاری این افراد شد اما فعالیت واسطه‌ها هم تابع مقررات خاصی است. گرفتن درصد از قرارداد بازیکن و مرپی جزء جدایی‌ناپذیر فعالیت‌های آنهاست، منتها دلالان رسمی این اجازه را ندارند دستمزدهشان را خودشان تعیین کنند. با حرفه‌ای شدن لیگ‌ها و بالا رفتن دستمزدها، فدراسیون جهانی به این فکر افتاد تا با اعمال قوانین جدید اجازه زیاده‌خواهی به دلالان ندهد. واسطه‌ها برای پیدا کردن تیم جدید برای بازیکن خود از راه‌های زیادی وارد عمل می‌شوند. حال اگر پای بازیکن معروف یا ستاره در میان باشد، معمولاً چند پیشنهاد اروپایی مطرح است و نمایندگان باشگاه‌ها هر کدام سعی می‌کنند با ارائه گزینه‌های بهتر بازیکن را به خدمت بگیرند.

فیفا طی ارائه دستورالعملی به ایجنت‌ها اعلام کرد ححق ندارند بیش از ۱۰ درصد رقم یک قرارداد سهم دریافت کنند. این قانون برای بسیاری از جمله مندیز و رایولا غیرقابل تحمل است چرا که مثلاً رایولا برای انتقال ۱۰۵ میلیون یورو یا کیم منچستر بیش از ۴۰ میلیون یورو علاوه بر دریافت کرد فیفا برای پایان دادن به جولان واسطه‌ها در فوتبال علاوه بر تعیین سقف دستمزد برای آنها، دلال‌ها را مجبور کرده پس از طی فرایندی از فیفا مجوز فعالیت دریافت کنند. واسطه‌های رسمی بعد از آن حق دارند با رعایت قوانین سفت و سخت و فعالیت‌شان ادامه دهند. همچنین فدراسیون‌ها نیز در این خصوص مسئولیت‌هایی را بر عهده دارند؛ آنها باید مشخصات واسطه‌ها در هر قراردادی را ثبت و به فیفا اعلام کنند. در این صورت است که دلال ملزم به رعایت قوانین داخلی آن کشور و همچنین قوانین فدراسیون جهانی خواهد بود، ضمن اینکه دلالان علاوه بر این شغل نباید در سایر مشاغل فوتبالی فعالیت کنند و در غیر این صورت مرتکب تخلف شده‌اند. در حالی که مطرح‌ترین مدیر برنامه‌ها در جهان شناخته شده دارای مجوز فعالیت هستند، متأسفانه در فوتبال ما معادل دلالان به صورت قاچ‌گونه‌ای بیشتر و بیشتر می‌شود، آن هم در حالی که اسم‌شان هیچ کجا ثبت نشده و به هیچ نهادی هم پاسخگو نیستند.